

Från UNG VOLONTÄR till GLAD PENSIONÄR

15 juli 1943 embarked ett antal förhoppningsfulla ynglingar kronans buss utanför Östersunds central. Många bar grå mössa som tecken på lyckligt genomliden realexamen. Målet var F 4 på Frösön. Ynglingarna (bland vilka jag befann mig) skulle pröva till yrket signalmekaniker och hoppades bli anställda som volontärer.

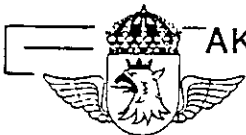
Efter utkvittering av utrustning - blåstall, flygtjänstmössa, marschkängor och underkläder - och efter påtagandet av denna lämnades vi av till fänrik Henrik Henriksson, lystrande till smeknamnet Hinke (även från mig när vi blev närmare bekanta långt senare). I övrigt gick dagen åt till mer eller mindre framgångsrika försök från fänriken och en vpl furir (färghandlare i det civila) att lära oss militärt uppträdande, och Hinke varnade oss bl a för farorna i stadens folkpark. Dagen avslutades med lektion i sängbäddning i vår förläggning, vilken några veckor senare konverterades till snickarverkstad.

Innan vi (faktiskt) lämnades åt oss själva på kvällen uppmanades vi av furiren att ta upp eventuella problem: "Ni behöver inte anhålla!" Sådan generositet glömmar man inte.

Så gestaltade sig alltså mitt första möte med flygvapnet, som den tiden förefaller att ha varit en ganska enkel och okomplicerad organisation, jämfört med dagens.

Egentligen hade jag haft kontakt med flygvapnet tidigare, nämligen somrarna 1942 och 1943, då jag tillsammans med några klasskamrater i realskolan tjänstgjorde som luftbevakare i Jämtlands fjällvärld. Kontakten var dock mest av platonisk art, eftersom vi på två somrar såg flygplan vid endast ett tillfälle. Nervositeten blev då stor. Händerna darrade på den som skrev (!) rapporten, och rösten skar sig för den som beställde luftförvarssamtal med luftbevakningscentralen i Östersund.

För oss volontärer styrdes livet av Tjänstereglemente för Flygvapnet, Signal IF och Soldatinstuktionen, och i väsentliga delar även av flottiljinstruktionen, där bl a mattiderna reglerades. Maten utgjorde ju en viktig del i en 17-årigs liv. Senare kom flygvapnet att alltmer regleras med skrivelser och fjärrskriftsmeddelanden, och ibland med "tillsagt".

Jag skall inte tynga min tillbakablick med en detaljerad jämförelse av förhållandena i tjänsten då och nu. De något yngre har säkert hört sådant till leda. Det är bara att konstatera att utvecklingen gått i rätt riktning, med reglerad arbetstid och skälig ersättning för beredskapstjänstgöring. Man får även hälsa med tillfredsställelse, att personal ur olika kategorier numera kan umgås med varandra på ett naturligt sätt, även om det ibland kan övergå till dålig stil.

De första åren för oss ynglingar, som inte tog bussen tillbaka till Östersunds central för vidarebefordran för gott till hemorten, präglades av exercis, radiotelegrafering, linjebyggnad, persedelvård och längtan till lördagseftermiddagen, då man i regel blev ledig till söndag kl 2200, dock med uniformsplikt!

JÄMTLANDS
FLYGFLOTTILJ
F 4

En omvälvande förändring blev det, när sju av tolv kvarvarande signalmekaniker, nu med vicekorprals rang och värdighet, blev uttagna till flygsignalistutbildning (GFSU:fsig). Nu träffade jag min företrädare, övlt Sture Jagaeus, för första gången. Sture kom som officersaspirant av korprals grad till F 4 för att genomgå GFSU:1 på B 17 vid samma division. Föga anade vi då att vi skulle pensioneras på en och samma befattning i Skåne.

Denna vackra sommar 1945 såg jag Skåne f f g och då menar jag hela Skåne och inte bara en bit av dess vackra natur. Flyger man på tillräckligt hög höjd, som vi gjorde, breder hela landskapet ut sig un-

der en. Man kände sig som en inverterad Nils Holgersson. Vi landade på F 10 Bulltofta, några månader innan flottiljen flyttade till Barkåkra.

Sture har ju berättat i Aktuellt F 10 om bl a ambulansflygningarna vid F 4, där även jag vet besked, ty jag var med. Jag minns en landning på Svansjön (ja, den heter så!) en lördagkväll med vackert sommarväder. Istället för ett bärarlag med patienten, en same som drabbats av hjärtinfarkt, kom en samepojke springande över Rödfjället, som låg mellan oss och samebyn. Pojken kunde meddela att allt byns manfolk givit sig ut på jakt, och att den sjuke hade börjat bäras av två kvinnor. Besättningen på ambulansflygplanet bestod av endast tre man, förare, signalist och mekaniker. Vi såg på varandra, och undrade hur detta skulle gå. Själv såg jag mest på två nöjesfiskare som stod en bit intill och njöt av tillvaron. Det blev inte mycket mer njuta av den lördagsnatten, sedan sergeanten Forsberg tubbat löjtnanten Jagaeus att i Röda Korsets namn rekvirera de två som bärarhjälper. Jag vill minnas, utöver mycket gående och bärande, ofta avbrutet av raster med kaffe på samevis, att patienten klarade sig.

Jag vet inte om jag inbillar mig, men fanns det inte fler färgstarka människor i flygvapnet förr? Det fanns kanske bättre möjligheter att ta ut svängarna på den tiden. Man var inte kringgärdad av så många regler som idag. I varje fall har jag träffat (och i något fall blivit drabbad av) färgstarka män. Jag minns bl a tre "Nissar", som man ofta blandar ihop eller tar fel på.

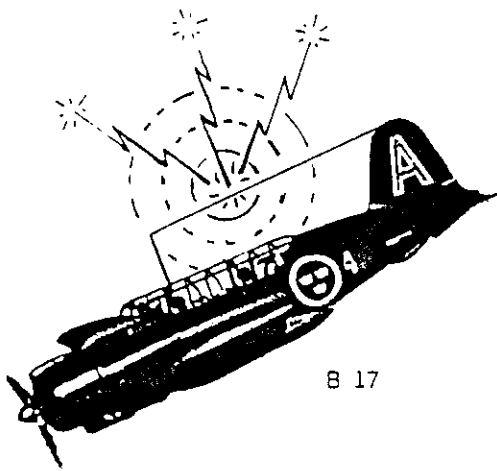
Först Propeller-Nisse, vilket han mycket sällan kallades, utan mest överstelöjtnant Klerren Nilsson, under många år strilchef och sedermera stabschef på F 12. Det var väl inget märkvärdigt med honom, annat än att han var en fordrande och samtidigt omtänksam chef - d v s en bra chef - och att han var alldeles utomordentligt trevlig och nyttig att samarbeta med under min tid vid milostab S strilavdelning (1968-1974).

Sedan har vi Balsa-Nisse, en pratglad flygande fanjukare, med vilken jag egentligen inte hade mycket att göra. Jag minns honom från en kurs vid F 18 som den som stod bakom och ideligen fällde kommentarer, när vi andra spelade liar på lunchen.

Den tredje "Nissen" är Delsbo-Nisse, flygförare och fanjukare vid F 4 och

senare vid F 1 och F 18. Denne var en synnerligen färgstark herre - "en Hemmingway-figur, som äntligen kommit i sitt rätta element" skrev Expressen, när Nilsson hjälpte flygkapten Carl-Gustav von Rosen med marktjänsten i Biafra under inbördeskriget där. Han var en av våra lärare under korpralskolan på F 4, och vi hyste en viss skräck för honom, men även respekt och beundran för hans solida kunskaper och hans skicklighet som befäl. Fanjunkare Nilsson hade ingen som helst

B 17

vilja att göra sig populär, utan ville tvärtom alltid framhålla sin omutlighet: "Jag tillhör inte den kategori befäl, som får guldklocka, när beväringen muckar", eller: "Jag har den smärtsamma plikten att meddela, att ni till lunchen kommer att utfodras med kaffe och bullar. Detta är dock ingen manna som nedfallit från himlen genom min försorg, utan det är helt och hållet skolchefens förtjänst".

Denne man ledde oss vicekorpraler vårvintern 1945 under några oförglömliga veckor i Bydalen. Han var säkert något att hålla i handen i krig och örlog.

Men jag skulle väl åter komma in på Skåne och F 10/Se S. När jag 1 oktober 1982 kom till F 10 detachment i Hässleholm under numera sedvanligt kaotiskt orderläge vid omstationeringar, var det ingalunda min första konkreta kontakt med Skånska flyg-

flottiljen sedan 1945. Under milostabs-tiden på sex och ett halvt år var kontakten intensiv, och den gjorde att jag begärligt sneglade åt väster, och efter tre år i Boden och en period vid F 12 och F 17 uppfylldes min heta önskan att få komma till F 10.

Sensommaren 1949 kommenderades jag med sju värnpliktiga och en radarstation ER III B att delta i en eskaderövning. Radarstationen ställdes upp i närheten av Ales stenar, Kåseberga. Under den kommanderingen föddes vår förstfödde, som var 14 dagar gammal, när jag äntligen fick se honom. Någon pappaledighet var inte att tänka på.

Vid ett par tillfällen under 50-talet hade jag nöjet att kommenderas till dåvarande sergeanten Allan Anderssons PJ-21-tropp någonstans i södra Skåne, som radarjaktledare. Detta hade sina fördelar. Förutom lyckan att få komma till Skåne slapp man den mängd av fasta radar-ekon som förbittrade livet i Jämtland för såväl rrjal som flygförare.

I samband med de här kommanderingarna besöktes även F 10, som jag, som sagt, fick ett gott öga till. Jag fick som jag ville, och ser tillbaka på min tid på F10/Se S med glädje, såväl min korta tid som strilchef som i befattningen som chef för sekt 3. Alla kanske inte ser den senare perioden med samma glädje, eftersom C sekt 3 tabbar märks mer än andras.

Icke blott med min företrädare, utan även med min efterträdare, övlt Bo Alfson, har jag ett gemensamt förflutet, ity att vi gick Militärhögskolans allmänna kurs tillsammans. Jag önskar honom samma goda kontakt med arbetskamraterna som jag har haft och lycka till i övrigt i befattningen.

Sigvard Forsberg

